

Nový zákon 122/2013 – Ochrana osobných údajov

Kontakt: mstubian@apis.sk

Plné znenie zákona, tu <https://app.box.com/s/36md1fw5t1osujwdjp9e>

Kľúčové lehoty – prechodné ustanovenia (§ 75 a násl.):

I. Do 6 mesiacov odo dňa účinnosti nového zákona (t.j. do 31. 12. 2013)

1. prevádzkovateľ je povinný uviesť do súladu s novým zákonom všetky informačné systémy, v ktorých spracúva osobné údaje najmä

- skontrolovať a zosúladiť rozsah informácií, ktoré je prevádzkovateľ povinný oznámiť dotknutej osobe pred ich získaním (§15),
- upraviť súhlas so spracúvaním osobných údajov, aby bol preukázateľný v rozsahu stanovenom v novom zákone (§ 10 ods. 4); (v novom zákone sa nevyžaduje pri súhlase podmienky jeho odvolania ale POZOR, tieto údaje je povinný prevádzkovateľ poskytnúť dotknutej osobe pri získavaní osobných údajov),
- upraviť rozsah údajov, ktoré môže prevádzkovateľ získavať pri jednorazovom vstupe (§15 ods. 4),
- zosúladiť monitorovanie priestoru prístupného verejnosti s ustanoveniami nového zákona (§ 15 ods. 7 + § 17 ods. 7) (predĺžila sa doba na archivovanie záznamov na 15 dní),
- skontrolovať a zosúladiť spracovanie biometrických údajov (§ 13 ods. 5).

2. prevádzkovateľ a sprostredkovateľ sú povinní vykonať poučenie oprávnených osôb

*Oprávnenou osobou je každá **fyzická osoba, ktorá prichádza do styku s osobnými údajmi v rámci svojho pracovného pomeru, štátnozamestnaneckého pomeru, služobného pomeru, členského vzťahu, na základe poverenia, zvolenia alebo vymenovania, alebo v rámci výkonu verejnej funkcie, a ktorá spracúva osobné údaje v rozsahu a spôsobom určeným v poučení [§ 4 ods. 2 písm. e)].***

Napr. upratovačka nie je oprávnenou osobou lebo nespracúva osobné údaje, nevykonáva operácie, ale na účely zvýšenia bezpečnosti spracúvania osobných údajov ju prevádzkovateľ môže poučiť (keďže nie sú naplnené ďalšie zákonné podmienky nebude oprávnenou osobou ale poučená bude).

Fyzická osoba, ktorá spĺňa podmienky oprávnenej osoby zadané v zákone, sa **stáva oprávnenou osobou až dňom jej písomného poučenia** (§ 21 ods. 1)

- **rozsah písomného záznamu** o poučení oprávnenej osoby **je upravený v § 21 ods. 3.**

3. REGISTRÁCIA, OSOBITNÁ REGISTRÁCIA A EVIDENCIA INFORMAČNÝCH SYSTÉMOV (§ 33)

- **Evidencia IS:** tie IS, ktoré obsahujú osobné údaje, ktoré sú spracúvané na základe zákona (§ 34 ods.2 písm. d.), napr. **Mzdové, personálne a dochádzkové systémy**

Vzor formuláru evidencie IS tu

<https://app.box.com/s/looz546mk72nutsxasrc>

- **Registrácie IS (§ 34 ods.1):** Povinnosť registrácie sa vzťahuje na všetky informačné systémy, ktorých sa spracúvajú osobné údaje úplne alebo čiastočne automatizovanými prostriedkami spracúvania.

Registrácia IS sa nevzťahuje na IS, ktoré:

- a) podliehajú osobitnej registrácii podľa § 37,
- b) podliehajú dohľadu zodpovednej osoby, ktorú písomne poveril prevádzkovateľ podľa § 23 a ktorá vykonáva dohľad nad ochranou osobných údajov podľa tohto zákona,
- c) obsahujú osobné údaje o členstve osôb v občianskom združení alebo odborovej organizácii, a ak tieto osobné údaje spracúvajú a využívajú výlučne pre svoju vnútornú potrebu, alebo obsahujú osobné údaje o náboženskej viere osôb združených v štátom uznanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti, a ak tieto osobné údaje spracúva cirkev alebo náboženská spoločnosť a využíva ich výlučne pre svoju vnútornú potrebu, alebo obsahujú osobné údaje o členstve osôb v politickej strane alebo v politickom hnutí, ktoré sú ich členmi, a ak tieto osobné údaje spracúva politická strana alebo politické hnutie a využíva ich výlučne pre svoju vnútornú potrebu, alebo
- d) obsahujú osobné údaje, ktoré sú spracúvané na základe zákona (podlieha len Evidencii IS), priamo vykonateľného právne záväzného aktu Európskej únie alebo medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná.

- **Osobitné registrácie IS (§ 37):** Povinnosť osobitnej registrácie sa vzťahuje na všetky informačné systémy, v ktorých prevádzkovateľ spracúva:
 - a) osobné údaje na základe § 10 ods. 3 písm. g),
 - b) osobné údaje na základe § 13 ods. 5 písm. b), c) a d) (tzv. biometrické údaje),
 - c) aspoň jeden z osobných údajov uvedených v § 13 ods. 1 (tzv. citlivé údaje) a zároveň sa predpokladá prenos týchto osobných údajov do tretej krajiny

- registrácie a osobitné registrácie udelené podľa doterajšieho zákona sa považujú za registrácie resp. osobitné registrácie podľa nového zákona,
- ak informačné systémy podľa nového zákona nepodliehajú registrácii/osobitnej registrácii a vy ich máte na Úrade prihlásené, nie je potrebné ich odhlasovať,
- registráciu a osobitnú registráciu **vykonáva Úrad,**
- za registráciu, osobitnú registráciu a zmenu registrovaných údajov **sa vyberá správny poplatok (20 resp. 50,-Eur),**

- **vzor žiadosti**, ktorou prevádzkovateľ **prihlasuje** informačný systém na registráciu, osobitnú registráciu a **vzor žiadosti o oznámenie zmien zverejní Úrad na svojom webovom sídle** (www.pdp.gov.sk),
- **podmienky registrácie a postup pri registrácii upravuje § 34 a násl.**,
- **podmienky osobitnej registrácie a postup pri osobitnej registrácii upravuje § 37 a násl.**

II. Do 9 mesiacov odo dňa účinnosti nového zákona (t.j. do 31. 3. 2014)

Prevádzkovateľ a sprostredkovateľ sú povinní zosúladiť prijaté bezpečnostné opatrenia s novým zákonom

- bezpečnostné opatrenia, bezpečnostná smernica a bezpečnostný projekt vypracované podľa doterajšieho zákona sa účinnosťou nového zákona považujú za bezpečnostné opatrenia vypracované podľa nového zákona,
- zodpovednosť prevádzkovateľa za bezpečnosť osobných údajov vyplýva z § 19 ods. 1,
- zodpovednosť sprostredkovateľa za bezpečnosť osobných údajov vyplýva z § 8 ods. 10,

Zmenili sa podmienky kedy je potrebné prijať bezpečnostné opatrenia vo forme bezpečnostnej smernice (§ 19 ods. 2) a kedy vo forme bezpečnostného projektu (§ 19 ods.3).

§ 19 ods.3 Bezpečnostné opatrenia podľa odseku 1 prevádzkovateľ zdokumentuje v bezpečnostnom

projekte informačného systému (ďalej len „bezpečnostný projekt“), ak

a) v informačnom systéme prepojenom s verejne prístupnou počítačovou sieťou spracúva osobitné kategórie osobných údajov podľa § 13, alebo

b) informačný systém slúži na zabezpečenie verejného záujmu podľa § 3 ods. 1 (OÚ pre Finančnú správu, Sociálnu poisťovňu, Zdravotná poisťovňa, atď.);

ustanovenie § 20 sa pri vypracúvaní bezpečnostného projektu nepoužije len vtedy, ak pre konkrétny prípad je tu súčasne povinnosť vypracovať bezpečnostný projekt podľa osobitného predpisu.**29) Zákon 215 / 2004** o ochrane utajovaných skutočností

- **rozsah a dokumentáciu bezpečnostných opatrení** ustanoví **všeobecne záväzný právny predpis**

vyhláška, nájdete tu: <https://app.box.com/s/16uq20cd3psqobdwsj5b>

- zavádzajú sa povinnosti:

- bez zbytočného odkladu zabezpečovať *aktualizáciu bezpečnostných opatrení*,

- oboznámiť oprávnené osoby *s obsahom bezpečnostnej smernice* v rozsahu potrebnom na plnenie ich úloh.

III. Do jedného roka odo dňa účinnosti nového zákona (t.j. do 30. 6. 2014)

1. prevádzkovateľ je povinný zmluvný vzťah so sprostredkovateľom dať do súladu s novým zákonom

- sprostredkovateľ je oprávnený spracúvať osobné údaje len na základe **písomnej zmluvy** uzatvorenej s prevádzkovateľom (môže ísť o samostatnú zmluvu alebo náležitosti uvedené v zákone budú súčasťou napr. mandátnej zmluvy),

Zákon upravuje **náležitosti písomnej zmluvy** nasledovne:

- v § 8 ods. 3 je upravený **fakultatívny výpočet** náležitosti,
- v § 8 ods. 11 sú vymenované povinnosti prevádzkovateľa ktoré za neho môže vykonať sprostredkovateľ, ale **len vtedy** , ak sú výslovne dohodnuté v uzatvorenej zmluve,
- v § 8 ods. 10 sú upravené povinnosti, ktoré je sprostredkovateľ povinný dodržiavať **bez ohľadu** na to, či sú upravené v zmluve.

2. prevádzkovateľ a sprostredkovateľ sú povinní písomne poveriť zodpovednú osobu a jej poverenie oznámiť Úradu

- poverenia a oznámenia o poverení zodpovednej osoby podľa doterajšieho zákona sa považujú za poverenia podľa nového zákona,
- ak nepotrebuje zodpovednú osobu a máte ju nahlásenú, neodhlasujete ju,
- keďže sa menili podmienky, kto môže byť zodpovednou osobou resp. kto nemôže byť zodpovednou osobou (§ 23), je potrebné **skontrolovať či vôbec súčasne poverená** zodpovedná osoba **bude môcť byť** po splnení ďalších podmienok, zodpovednou osobou.

Základnou zmenou je, že prevádzkovateľ je povinný mať zodpovednú osobu, ak spracúva osobné údaje prostredníctvom **20 a viac oprávnených osôb!**

Vypúšťa sa možnosť poveriť zodpovednú osobu aj vtedy, ak prevádzkovateľ spracúva osobné údaje s **menej ako 20 oprávnenými osobami** (vtedy je povinnosť registrovať informačné systémy).

- ak máte vhodnú osobu, je potrebné **ju prihlásiť na Úrad na skúšku** na účely výkonu funkcie zodpovednej osoby.

- o **vzor žiadosti** o absolvovanie skúšky zverejní Úrad na svojom webovom sídle,
- o **podrobnosti o skúške** zodpovednej osoby **ustanoví všeobecne záväzný právny predpis**, ktorý vydá Úrad,

Vyhľadajte úradu, tu <https://app.box.com/s/dafak0r45thy424cvn39>

- po úspešnom absolvovaní skúšky je potrebné, aby si budúca zodpovedná osoba zabezpečila **výpis z registra trestov**,
- následne prevádzkovateľ **písomne poverí zodpovednú osobu**
 - o náležitosti poverenia upravuje § 23 ods. 10,
 - o **prílohou poverenia**, ktorá tvorí jeho neoddeliteľnú súčasť, je *záznam o poučení* podľa § 21 ods.3,
- posledným krokom je písomné **nahlásenie zodpovednej osoby na Úrad doporučenou zásielkou**
 - o **vzor oznámenia** zverejní Úrad na svojom webovom sídle.

Ak prevádzkovateľ výkonom dohľadu nad ochranou osobných údajov súčasne **poveril viac zodpovedných osôb**, je povinný **oznámiť** Úradu poverenie **všetkých** zodpovedných osôb!

Koľko dokladov budete musieť preukázať k povereniu 1 zodpovednej osoby?

- písomné poverenie,
- poučenie,
- platné potvrdenie Úradu o absolvovaní skúšky,
- výpis z registra trestov,
- doručka o nahlásení zodpovednej osoby.

Novinky:

- prevádzkovateľ bude povinný:

- ohlasovať zmenu údajov pri nahlásených zodpovedných osobách,
- oznamovať Úradu odvolanie poverenia alebo zánik poverenia zodpovednej osoby (pri splnení zákonom stanovených podmienok),

- prevádzkovateľ bude oprávnený kedykoľvek bez udania dôvodu poverenie zodpovednej osoby písomne odvolať.

Aj keď nový zákon poskytuje dostatočný časový priestor na zosúladienie spracúvania osobných údajov v informačných systémoch, odporúčam nečakať na posledné dni, ale začať systémovo pracovať na jeho aplikácii.

Všeobecne:

Nový zákon okrem prepracovania viacerých ustanovení súčasne platného zákona **najmä:**

- spresňuje niektoré definície pojmov,
- odstraňuje nejasnosti niektorých základných ustanovení, ktoré v aplikačnej praxi spôsobovali potrebu častého objasňovania,
- zavádza prehľadnejšiu úpravu vzťahu prevádzkovateľa a sprostredkovateľa,
- nanovo upravuje podmienky spracúvania biometrických údajov,
- dopĺňa inštitút oprávnenej osoby,
- zavádza novú úpravu **podmienok na poverenie zodpovednej osoby**, v rámci ktorých vyžaduje aj **vykonanie skúšky zodpovednej osoby** zo znalosti všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany osobných údajov,
- poskytuje novú právnu úpravu podmienok prenosu osobných údajov do tretích krajín s primeranou/bez primeranej úrovne ochrany osobných údajov,
- upravuje podmienky osobitnej registrácie, registrácie a evidencie informačných systémov,
- zavádza sa obligatórne uloženie sankcie za porušenie zákona (t.j. ak dôjde k porušeniu zákona Úrad na ochranu osobných údajov SR (ďalej len: „Úrad“) **uloží pokutu**; text „môže uložiť pokutu“ sa nahrádza textom: „uloží pokutu“ .

Každý prevádzkovateľ, ktorý je **zamestnávateľom dotknutej osoby, od 1. júla 2013, je oprávnený sprístupniť** (napr. na intranete) alebo **zverejniť** (napr. na internete) **jej osobné údaje v rozsahu** titul, meno, priezvisko, pracovné, služobné alebo funkčné zaradenie, odborný útvar, miesto výkonu práce, telefónne číslo, faxové číslo alebo elektronickú poštu na pracovisko a identifikačné údaje zamestnávateľa, **ak je to potrebné** v súvislosti s plnením pracovných, služobných alebo funkčných povinností dotknutej osoby. **Sprístupnenie alebo zverejnenie** osobných údajov **nemôže narušiť** vážnosť, dôstojnosť a bezpečnosť dotknutej osoby (§ 12 ods. 3).

Novinkou sú dva vykonávacie predpisy k novému zákonu, ktoré súčasný platný zákon nemá a ktoré sú ešte v legislatívnom procese. Ide o všeobecne záväzné právne predpisy, ktoré ustanovujú

- rozsah a dokumentáciu bezpečnostných opatrení (§ 20 ods. 3),
- podrobnosti o skúške fyzickej osoby na výkon funkcie zodpovednej osoby (§ 24 ods. 7).

Nový zákon vyšiel v Zbierke zákonov 28.5.2013: Zákona 122 /2013 o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov